

MINISTERSTVO VNITRA
Poradní sbor ministra vnitra
ke správnímu řádu

Závěr č. 99

ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 25. 2. 2011

Postup správního orgánu při aplikaci § 149 odst. 3, § 51 odst. 3 správního řádu nebo při odstraňování vad žádosti

Pokud je k žádosti přiloženo závazné stanovisko, které znemožňuje žádosti vyhovět, správní orgán oznámí zahájení řízení všem známým účastníkům řízení, dá jim možnost vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí a žádost v souladu s § 149 odst. 3 správního řádu zamítne. Pokud je z žádosti zjevná skutečnost, která znemožňuje žádosti vyhovět, správní orgán oznámí zahájení řízení všem známým účastníkům řízení, dá jim možnost vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí a žádost v souladu s § 51 odst. 3 správního řádu zamítne. Pokud není žádost bezvadná, správní orgán oznámí zahájení řízení všem známým účastníkům řízení, dá jim možnost vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí a v případě, že řízení nezastaví nebo nebude postupovat podle § 51 odst. 3 nebo § 149 odst. 3 správního řádu, žádost projedná.

Správní orgán může žádost zamítnout nebo řízení zastavit, aniž by postupoval výše popsaným způsobem, pokud je v konkrétním případě zjevné, že rozhodnutím ani jemu předcházejícím postupem správního orgánu nemohou být dotčena práva nebo oprávněné zájmy účastníků řízení odlišných od žadatele.

Odůvodnění:

Poradní sbor se zabýval otázkou týkající se postupu správního orgánu v případě aplikace § 149 odst. 3 správního řádu, § 51 odst. 3 správního řádu nebo při odstraňování vad žádosti. Konkrétně se jedná o situaci, kdy je zřejmé již při podání žádosti, že bude postupováno podle § 149 odst. 3 správního řádu nebo podle § 51 odst. 3 správního řádu, avšak není zřejmé, zda lze žádost bez dalšího zamítnout, nebo zda musí být o zahájení řízení uvědomeni ostatní účastníci řízení a zda jim má být dána možnost vyjádřit se k podkladům

pro rozhodnutí. Obdobná situace nastává v případě odstraňování vad žádosti, neboť není zřejmé, zda se skutečně o podané žádosti povede řízení ve smyslu jejího projednání, nebo zda bude žádost zamítnuta nebo řízení zastaveno podle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu.

Při řešení výše popsaného problému lze vycházet z toho, že podáním žádosti je řízení zahájeno, viz § 44 správního řádu. To platí rovněž v případě, že je k podané žádosti přiloženo závazné stanovisko, které znemožňuje žádosti vyhovět (nejedná se nutně o jakékoliv negativní závazné stanovisko, viz Vedral, J.: Správní řád, komentář, BOVA Polygon, Praha 2006, str. 834 a násl.). Z toho vyplývá, že ve smyslu § 47 odst. 1 správního řádu je nutné oznámit zahájení řízení všem známým účastníkům řízení. Pokud by správní orgán takto nepostupoval, nebylo by účastníkům řízení umožněno uplatňování jejich práv a oprávněných zájmů v řízení (viz § 4 odst. 4 správního řádu) a v případě odvolacího řízení by se o probíhající řízení dozvěděli až na základě podaného odvolání podle § 86 odst. 2 správního řádu. Na výše uvedeném nemůže nic změnit ani skutečnost, že žádosti nelze vyhovět, neboť nevyhověním žádosti by mohla být dotčena práva a oprávněné zájmy i jiného účastníka řízení nežli žadatele (nelze vyloučit, že například zájem účastníka územního řízení podle § 85 odst. 2 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, bude shodný se zájmem žadatele a tento účastník tak bude zamítnutím žádosti dotčen). V neposlední řadě lze vycházet z toho, že pokud by odvolání žadatele proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti bylo úspěšné, vstupovali by ostatní účastníci řízení do tohoto řízení reálně až v odvolacím řízení.

Podle § 149 odst. 3 správního řádu jestliže bylo v průběhu řízení o žádosti vydáno závazné stanovisko, které znemožňuje žádosti vyhovět, neprovádí správní orgán další dokazování a žádost zamítne. Obdobným způsobem je třeba postupovat i v případě, že je závazné stanovisko, které znemožňuje žádosti vyhovět, přiloženo k samotné žádosti. Správní orgán tedy vyrozumí ostatní účastníky řízení o zahájení řízení, viz výše (vyrozumění účastníků o zahájení řízení nelze považovat za úkon v rámci dokazování, srovnej § 149 odst. 3 správního řádu). Tito účastníci by pak měli mít možnost vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí před vydáním rozhodnutí (viz § 36 odst. 3 správního řádu), neboť by mohli být zamítnutím žádosti dotčeni na svých právech a oprávněných zájmech.

Takový postup má však smysl pouze v případech, kdy mohou být tyto účastníci řízení dotčeni na svých právech nebo právem chráněných zájmech nejen rozhodnutím, kterým správní orgán žádosti vyhověl, ale též rozhodnutím o zamítnutí žádosti. V ostatních případech, kdy je zjevné, že práva nebo oprávněné zájmy těchto účastníků řízení nemohou být

zamítnutím žádosti dotčena, by byl takový postup přehnaně formalistický. V těchto případech tedy správní orgán může žádost zamítnout, aniž by o jejím podání uvědomil ostatním jemu známé účastníky řízení a dal jim možnost k vyjádření se k podkladům pro rozhodnutí.

Podle § 51 odst. 3 správního řádu je-li v řízení v souladu s požadavky § 3 zjištěna skutečnost, která znemožňuje žádosti vyhovět, neprovádí správní orgán dokazování a žádost zamítne. Jedná se o obecnou úpravu, přičemž § 149 odst. 3 správního řádu představuje obdobnou zvláštní úpravu pro postup v řízení o vydání rozhodnutí podmíněného závazným stanoviskem. Z toho vyplývá, že pokud je v řízení aplikován § 51 odst. 3 správního řádu (z žádosti je zjevná okolnost znemožňující vyhovět této žádosti, například zjevný rozpor žádosti o vydání územního rozhodnutí s vydanou územně plánovací dokumentací), je nutné postupovat obdobně jako v případě aplikace § 149 odst. 3 správního řádu, viz výše.

Obdobným způsobem je třeba přistupovat i k postupu při odstraňování vad žádosti. Pokud nebudou vady žádosti podle § 45 odst. 2 správního řádu odstraněny, může to být důvod pro zamítnutí žádosti (v některých případech též postupem podle § 51 odst. 3 správního řádu) nebo zastavení řízení. Rovněž v takovém případě je tedy třeba zahájení řízení oznámit po podání žádosti (bez ohledu na to, zda je bezvadná či nikoliv) všem známým účastníkům řízení a dát jim možnost vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí, ledaže by zamítnutím žádosti nebo zastavením řízení nemohla být dotčena práva nebo oprávněné zájmy těchto účastníků.